

Dosarul nr. 2-4052/2012

*HOTĂRÎRE
ÎN NUMELE LEGII*

26

iunie

2012

mun.Bălți

*Judecătoria mun. Bălți
Completul format din:*

PREȘEDINTE:

Dumitru Pușca

GREFIER:

Elena Volosciuc

a judecat în ședința de judecată publică cauza civilă după cererea de chemare în judecată înaintată de către S A împotriva Ministerului de Finanțe al RM și Procuratura Generală a RM privind încasarea prejudiciului material și moral,

constată

La data de 29.11.2011, reclamantul S A a înaintat în instanță cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului de Finanțe al RM și Procuratura Generală a RM privind încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea de fapt a acțiunii reclamantul arată că, a activat în organele MAI începînd cu 15 august 1991 pînă la 17 iunie 2004 . Pe parcursul a activității n-a avut nici o abatere disciplinară, a fost menționat de 47 ori pentru rezultatele obținute și decorat cu insigna MAI „ Pentru serviciul impecabil”.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova din 17 iunie 2004 a fost numit judecător de instrucție la judecătoria Bălți pe un termen de 5 ani.

Conform legii de procedură penală judecătorul de instrucție efectuează controlul judiciar asupra procedurii prejudiciare în cauze penale, conducător al cărora este procurorul.

La 15.08.2008, a emis o încheiere în baza an. 313 CPP, care potrivit legislației este definitivă și irevocabilă din momentul pronunțării.

Adjunctul Procuroului General, Valeriu Botnari, a depus recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, tot odată fiind sesizat CSM și Președintele Republicii Moldova.

Pînă la judecarea recursului în anulare de către Curtea Supremă de Justiție în prezența încheierii irevocabile pronunțate la 15 august 2008, Procurorul General

Valeriu Gurbulea la 12 septembrie 2008 prin sesizările nr.24-289/08-1945 și nr.24-289/08-1946 a solicitat de la Președintele Republicii și CSM acordul la pornire a urmăririi penale și tragerea la răspundere penală a sa ca judecător pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin.(1) Cod penal la adoptarea încheierii din 15 august 2008, invocând că, încheierea din 15 august 2008 este contrară legii pe motiv că el nu a fost în drept de a judeca plîngerile petiționarilor și de a pronunța încheierea, deoarece plîngerile petiționarilor au fost înaintate în cadrul cauzei penale a avocatului Lichii Boris, care este reprezentantul său ca parte vătămată în cauza penală privind acuzarea lui Parhomenco S. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 al. (3) lit.a) CP.

Prin hotărîrea nr.363/16 din 9 octombrie 2008 în baza sesizării Procurorului General, CSM a constatat faptul că el ca judecător de instrucție la judecarea plîngerilor petiționarilor și adoptarea încheierii din 15 august 2008 intenționat a încălcat prevederile legislației de procedură penală, adoptînd astfel o hotărîre contrară legii din care rezultă elementele infracțiunii prevăzute de art.307 alin.(1) Cod penal, totodată ridicîndu-i imunitatea sa de judecător și eliberînd acordul pentru pornirea urmăririi penale și tragerea sa la răspundere penală.

Hotărîrea CSM din 09.10.2008 a fost anulată integral de CSJ ca fiind ilegală.

Procurorul General Valeriu Gurbulea prin ordonanța din 10 octombrie 2008 a dispus începerea urmăririi penale în privința sa în baza art.307 alin.(1) Cod penal pentru pronunțarea încheierii din 15 august 2008 privind anularea perchezițiilor din 3 aprilie 2008 ca contrară legii.

La 11.11.2008 a depus plîngere în baza art. 313 CPP împotriva acțiunilor ilegale a Procurorului General și împotriva acțiunilor organului de urmărire penală sub conducerea Procurorului General Valeriu Gurbulea.

Hotărîre definitivă de către instanța de judecată pe marginea plîngerii date a fost adoptată abea la 13.05.2010.

În pofida faptului că a contestat în instanța de judecată toate acțiunile organului de urmărire penală, de către organul de urmărire penală era continuată urmărirea penală și era presat de către Procuratura Generală sub conducerea lui Gurbulea Valeriu și Corneliu Popescu care nemijlocit efectua urmărirea penală.

La 05.11.2008 a fost recunoscut în calitatea de bănuț pe cauza penală dată în baza 307 alin.(1) CP.

La fel la 05.11.2008 în privința sa a fost aplicată măsura preventivă - obligația de nepărăsire a țării.

La 16.01.2009 a fost pus sub învinuire și recunoscut în calitate de învinuit în baza art. 307 alin.(1).

La 22.04.2009 urmărirea penală în privința sa a fost finisată și expeditată în instanța de judecată pentru judecare în fond.

La reexaminarea plîngerii înaintate de către el în baza art.313 CPP, instanța de judecată a stabilit grave încălcări a prevederilor legislației procesual-penale și prin îheierea din 13.05.2010 a admis integral plîngerea sa declarînd nulă ordonanța PG din 10.10.2008 cu privire la pornirea urmării penale în privința sa în baza art. 307 alin.(1) CP, fapt care atrage după sine nulitatea tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate în cadrul cauzei penale date, totodată constatînd ca fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, fiind pus ilegal sub învinuire și ilegal trimisă cauza penală în privința sa în instanța de judecată, la fel constatînd ca fiindu-i încălcat dreptul la libera circulație, față de el ilegal fiind aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi țara, a mai constatat instanța ca fiindu-i încălcat dreptul la libertate și siguranță, fiind supus reținerii și aducerii forțate la 17.04.2009 ora 11.00.

Necătînd la faptul, că de către instanța de judecată a fost anulată și declarată nulă atît pornirea urmării penale cît și toate acțiunile de urmărire penală petrecute în cadrul dosarului dat împotriva sa, organul procuraturii a insistat în continuare la examinarea cauzei penale în instanța de judecată.

Prin sentința din 03.08.2010 cauza penală a fost încetată în ședința preliminară, punînd la bază 3 temeuri și anume: în legătură cu faptul că acțiunile sale nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 307 alin(1) CP, pe temeiul existenței a unei hotărîri judecătorească definitive prin care s-a constatat imposibilitatea urmării penale pe aceleași temeuri și anume încheierea judecătorului de instrucție din 13.05.2010 și al treilea temei că pe cazul dat sunt prezente și alte circumstanțe care exclud în genere efectuarea urmării penale în privința sa și anume lipsa acordului CSM cu privire la atragerea la răspundere penală a sa ca judecător de instrucție.

Necătînd la faptul că de către instanța de judecată din nou a fost stabilită ilegalitatea pornirii urmării penale și efectuarea urmării penale în privința sa și necătînd la faptul că de către instanța de judecată a fost încetat procesul penal pornit ilegal în privința sa, organul procuraturii a insistat în continuare la examinarea procesului penal deja de către Curtea de Apel Chișinău, fiind atacată sentința dată cu recurs.

Încheierea judecătorului de instrucție din 13.05.2010 a fost atacată cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, care prin decizia din 29.09.2010 a respins ca inadmisibil recursul în anulare înaintat.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 30.11.2010 a fost respins recursul procurorului ca neîntemeiat și a fost menținută sentința din 03.08.2010 fără modificări.

În prezent hotărârile judecătorești prin care a fost stabilit și constatat faptul pornirii ilegale a procesului penal împotriva sa și faptul aragerii ilegale la răspundere penală suni definitive și irevocabile.

Pînă în prezent Procurorul General nu i-a adus scuze oficiale pentru atragerea ilegală la răspundere penală.

Solicită să se încaseze din contul statului prejudicial moral în mărime de 3500000 lei, a cheltuielilor de judecată în sumă de 13388 lei , obligarea Procurorului General să-i aducă în mod public scuze oficiale în numele statului cu plasarea scuzelor date pe saitul PG și a CSM. Obligarea reprezentantului PG sau procurorul în PG care a efectuat urmărirea penală Corneliu Popescu, să se prezinte în una din zilele de vineri, ora 11:00 la intrarea în CA Chișinău, unde în prezența sa, a avocatului său și a celor prezenți, în fața camerelor de luat vederi a posturilor TV să-I prezinte scuze oficiale în numele statului în legătură cu reținerea sa ilegală, cu difuzarea ulterioară a scuzelor pe posturile TV din țară la care au fost difuzate secvențele de la reținerea sa din 17.04.2009,

În ședința de judecată, reclamantul S A a susținut acțiunea integral, solicitînd să fie admisă și a relatat în totalmente cele indicate în cerere.

Reprezentantul PG Gagiu Leonid, în ședința de judecată acțiunea n-a recunoscut integral solicitînd respingerea ei în tot ca neîntemeiată. A mai declarat că, organul de urmărire penală a efectuat măsuri de urmărire penală pînă la emiterea hotărârilor de către instanțele judecătorești, și nu cunoștea despre aceste hotărîri, din care considerente nu poartă vină pentru aceasta

Reprezentantul Ministerul Finanțelor al RM, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă a depus cerere privind examinarea cauzei în lipsa sa.

Audiind participanții, studiind materialele cauzei și apreciind probele în ansamblu, instanța consideră acțiunea parțial întemeiată și o va admite parțial reieșind din următoarele considerente.

Conform art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

Conform art. 6 din Legea menționată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Conform art.10 din Legea menționată, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Conform art.1 din aceeași lege, mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:a)gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; c)rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Conform art. 13 alin. (1) din Legea menționată, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c) - g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget.

În temeiul dispozițiilor legale citate se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Conform art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din materialele dosarului rezultă că, prin ordonanța Procurorului General din 10.10.2008, a fost dispusă începerea urmăririi penale în privința lui S A, în baza

art.307 alin.(1) Cod penal, pentru pronunțarea cu bună-știință de către el ca judecător de instrucție a unei încheieri contrare legii.

Prin încheierea judecătoreiei Orhei din 13.05.2010, ordonanța privind începerea urmăririi penale a fost declarată nulă, totodată constatându-se încălcat lui S A dreptul la un proces echitabil, dreptul la libera circulație, dreptul la libertatea de siguranță, recursul împotriva încheierii nominalizate prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29.09.2010 fiind respins ca inadmisibil.

Prin sentința din 03.08.2010 cauza penală în privința lui S A a fost încetată în ședința preliminară, în legătură cu faptul că acțiunile sale nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 307 alin(1) CP, pe temeiul existenței a unei hotărâri judecătorească definitive prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri și anume încheierea judecătorului de instrucție din 13.05.2010 și al treilea temei că pe cazul dat sunt prezente și alte circumstanțe care exclud în genere efectuarea urmăririi penale în privința sa și anume lipsa acordului CSM cu privire la atragerea la răspundere penală a sa ca judecător de instrucție.

Ulterior, sentința a fost atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 30.11.2010 a fost respins recursul procurorului ca neîntemeiat și a fost menținută sentința din 03.08.2010 fără modificări.

În prezent hotărârile judecătorești prin care a fost stabilit și constatat faptul pornirii ilegale a procesului penal împotriva sa și faptul aragerii ilegale la răspundere penală suni definitive și irevocabile.

În ședința de judecată s-a mai constatat că, pe parcursul urmăririi penale în privința lui S A a fost aplicată măsura preventivă obligarea scrisă de nepărsire a țării, a fost pus sub învinuire și interogat. Pe toată perioada efectuării urmăririi penale și examinării cauzei în instanța de judecată, S A a fost chemat de mai multe ori la organele de urmărire penală și în instanțele judecătorești, astfel, fiindu-i cauzate suferințe sufletești și psihice, ce s-au exprimat prin jignire, rușine și stare de discomfort.

Astfel, instanța concluzionează că S A a fost ilegal atras la răspundere penală, de aceea are dreptul de a pretinde la despăgubiri conform Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În asemenea circumstanțe, instanța, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului un timp îndelungat și ținând cont de statutul social al reclamantului și de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea acestuia în comiterea infracțiunii, ținând cont și de gradul de vinovăție a organului de urmărire penală, consideră necesar de a admite parțial pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral și v-a încasa suma de 70000 cu titlu de prejudiciu moral, sumă considerată de instanță echitabilă și rezonabilă, iar suma solicitată de reclamant în lumina jurisprudenței Republicii Moldova instanța considerînd-o excesivă.

Cu referire la cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului material, instanța la fel consideră necesar a o admite parțial și anume v-a încasa suma de 1879,90 lei cheltuiți pentru procurarea petrolului, sumă confirmată prin bonurile de plată eliberate cu date cînd reclamantul a fost în ședințe de judecată și a făcut cunoștință cu ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, iar celelalte bonuri nefiind probate în careva mod, reclamantul nedemonstrînd că a suportat cheltuielile în legătură cu efectuarea urmăririi penale asupra sa. Cu referire la data de 16.01.2009, ziua cînd reclamantul a făcut cunoștință cu ordonanța de punere sub învinuire, instanța constată că reclamantul nu a prezentat bon de plată pentru combustibil datat cu această dată. La fel instanța v-a încasa cu titlu de prejudiciu material, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 3000 lei confirmate prin bonurile de plată precum și cheltuielile pentru perfectarea xerocopiilor în sumă de 94 lei, tot confirmate prin bonuri de plată, în rest o v-a respinge.

Cu referire la cerința reclamantului privind obligarea Procurorului General să-i aducă în mod public scuze oficiale în numele statului, instanța consideră necesar a o respinge ca neîntemeiată pe motiv că Procurorul General nu este parte în proces.

Ce ține de cerința reclamantului de a obliga reprezentantul Procuraturii Generale sau procurorul în Procuratura Generală Corneliu Popescu, care a efectuat urmărirea penală să se prezinte în una din zilele de vineri la ora 11:00 la intrarea în Curtea de Apel Chișinău, unde în prezența sa și a avocatului său și persoanelor prezente, în fața camerelor de luat vederi a posturilor TV să prezinte

scuze oficiale în legătură cu reținerea sa ilegală, instanța la fel o consideră neîntemeiată, reclamantul neprezentînd care-va probe în confirmarea faptului reținerii sale, față de el fiind aplicată măsura preventivă obligarea de nepărăsire a țării.

În conformitate cu cele expuse, călăuzindu-se de prevederile art.art. 238-243 CPC, instanța

hotărăște

Admite parțial acțiunea lui S A împotriva Procuraturii Generale a RM, Guvernului RM, reprezentat de Ministerul Finanțelor al RM cu privire la rerpararea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui S A suma de 70000 lei (șaptezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui S A suma de 4973,9 lei (patru mii nouă sute șaptezeci și trei) lei (nouăzeci) bani cu titlu de prejudiciu material, în rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de atac cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 20 zile, prin intermediul Judecătoriei mun.Bălți.

*Președintele ședinței, judecător
Pușca*

Dumitru